

Informácie o vysielaní pracovníkov v odvetví dopravy/prepravy z EHP a zo Švajčiarska

Pracovnoprávne predpisy

Všeobecné

Už od 1. mája 2011 platia v Rakúsku predpisy o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu pre všetky odvetvia, a teda aj pre odvetvie dopravy.

K 1. januáru 2017 sa obsah doterajších zákonných ustanovení zmenil len minimálne. Nachádzajú sa v Zákone o boji proti mzdovému a sociálnemu dumpingu (LSD-BG), Spolková zbierka zákonov BGBl. I č. 44/2016.

K **1. júnu 2017** došlo k **zmene** predovšetkým v predpisoch o **nahlasovaní vyslania** do Rakúska ako aj o **uchovávaní podkladov** počas vyslania so zámerom výrazne zjednodušiť a zohľadniť špecifiká poskytovania služieb v oblasti dopravy.

Nasledovná informácia sa vzťahuje na vysielanie **pracovníkov** do Rakúska s cieľom poskytovania výkonov v oblasti dopravy. Sprostredkovanie (sprístupnenie pracovných síl tretej osobe) nie je predmetom tejto informácie. Postavenie zamestnanca sa určuje podľa rakúskeho práva.

Táto informácia sa vzťahuje ako na nákladnú ako aj osobnú prepravu. Dopĺňa všeobecné informácie na domovskej stránke www.entsendeplattform.at.

Pojem vysielanie – ktoré situácie sem patria?

Pri vyslaní do Rakúska sa predpokladá, že **bežné pracovisko** zamestnanca **nie je v Rakúsku**. **Nie je podstatné**, či existuje **zadávateľ** v Rakúsku. Vyslanie je možné aj bez zadávateľa v Rakúsku.

Pod oblasťou dopravy sa rozumie **osobná ako aj nákladná preprava**. Vymedzenie tohto pojmu zahŕňa aj osobnú prepravu za účelom turizmu (napr. autobusom, loďou) vrátane mobilného cestovného sprievodcu.

Za vysielanie v zmysle zákona LSD-BG sa považujú najmä nasledovné situácie:

- **kabotáž** (nakládka a vykládka sa uskutočňuje v Rakúsku),
- **cieľová preprava** zo zahraničia do Rakúska (nakládka sa uskutočňuje mimo Rakúska, vykládka sa uskutočňuje v Rakúsku), aj pre zadávateľa mimo Rakúska,

- **zdrojová preprava** z Rakúska do zahraničia prostredníctvom nerakúskej spoločnosti (nakládka sa uskutočňuje v Rakúsku, vykládka sa uskutočňuje mimo Rakúska), aj pre zadávateľa mimo Rakúska,
- vyššie vymenované sa vzťahuje **aj na osobnú prepravu** (príležitostná doprava, pravidelná doprava, v zásade aj turistické cesty s cieľmi/destináciami v rámci Rakúska – hlavne pri preprave autobusmi, taxíkmi alebo prenajatými vozidlami, loďou alebo vlakom),
- **jazdy naprázdno,**
- aj **nepravidelná alebo jednorazová doprava** sa považuje za vyslanie.
- **Príklady vyslania:**
 - Preprava **lyžiarov** do Rakúska.
 - **Turistická cesta** začína v krajine A (napr. Maďarsko), vedie do Rakúska a končí opäť v krajine A (napr. Maďarsko) = **okružná jazda** v Rakúsku.

Vyslaním v zmysle zákona LSD-BG nie je predovšetkým:

- **Tranzit** pri nákladnej a osobnej preprave: v Rakúsku nedôjde k nakládke ani k vykládke tovarov a ani k začatiu či ukončeniu cesty osôb; pričom účelom prepravy nie je prepraviť tovary alebo osoby do Rakúska, cesta cez Rakúsko je len nevyhnutnosťou na dosiahnutie skutočného cieľa.
- **Výnimkou je tzv. doprava pre vlastnú potrebu:**

pod pojmom doprava pre vlastnú potrebu v zmysle zákona LSD-BG sa rozumie preprava z a do Rakúska, počas ktorej poskytnutá preprava predstavuje iba **vedľajšiu službu** v rámci právneho úkonu (pozri uvedené prípady).

Klasickým príkladom je nákup tovaru v zahraničí, ak je kupujúci z Rakúska a prepravu tovaru zabezpečuje predávajúci vlastným nákladným autom s vodičom, ktorého zamestnáva.

V tomto prípade je preprava iba vedľajšia služba pri nákupe a zohráva iba podradenú úlohu vzhľadom na základné slobody, ktorými sú voľný pohyb tovaru a sloboda poskytovať služby, v zmysle zákona LSD-BG ju preto nemožno zohľadňovať.

Ak však prepravu tovaru nezabezpečuje predávajúci ale samostatná prepravná spoločnosť, poskytuje sa tak služba nezávislá od nákupu, ktorá podlieha zákonu LSD-BG.

Prípady:

- **Samotný predávajúci/prenajímateľ/výrobca/spracovateľ/vlastník** dodáva prostredníctvom svojich pracovníkov pomocou vlastných (prenajatých/lízingových) vozidiel predané/prenajaté/vyrobené tovary resp. tovary na spracovanie do Rakúska, pričom preprava tovaru predstavuje pomocnú činnosť v rámci jeho celej spoločnosti. Najvyššia povolená celková hmotnosť motorového vozidla nie je dôležitá.
- **Samotný kupujúci/nájomca/spracovateľ/vlastník** preberá prostredníctvom svojich pracovníkov pomocou vlastných (prenajatých/lízingových) vozidiel kúpené/prenajaté

tovary resp. tovary na spracovanie alebo spracované z Rakúska, pričom preprava tovaru predstavuje pomocnú činnosť v rámci jeho celej spoločnosti. Najvyššia povolená celková hmotnosť motorového vozidla nie je dôležitá.

- V priebehu dopravy **medzi prevádzkami tej istej spoločnosti** sa vlastné tovary (vlastní zamestnanci) dodávajú (prepravujú) prostredníctvom vlastných zamestnancov do Rakúska alebo vyzdvihujú z Rakúska, pričom preprava tovarov (preprava ľudí) predstavuje pomocnú činnosť v rámci celej spoločnosti. Najvyššia povolená celková hmotnosť motorového vozidla nie je dôležitá.
- Skutočnosť, že ide o dopravu pre vlastnú potrebu, je možné primerane zdokumentovať.
- **Turistické cesty** (doprava osôb) s cieľmi/destináciami v rámci Rakúska, pokiaľ
 - má cesta ciele/destinácie aj mimo Rakúska a aj mimo krajiny, v ktorej začína a
 - žiadne osoby nezačínajú alebo neukončujú svoju cestu v Rakúsku.
- **Príklad, keď nejde o vysielanie:**
Turistická cesta začína v krajine A (napr. Maďarsko), pokračuje cez Rakúsko a končí v krajine B (napr. Slovinsko).
- **Individuálne výnimky:**
 - jazdy pomocou odťahovacej alebo poruchovej služby – ak je vodič pokazeného vozidla alebo vozidla, ktoré sa zúčastnilo dopravnej nehody, člen spolku na ochranu vlastníkov automobilov alebo má vozidlo poistené a odťahovanie zabezpečuje zahraničná odťahovacia služba.
O vyslanie nejde ani v prípade, že poverenie na odtiahnutie vydala polícia.
Ak ale vodič poverí odťahovaciu službu podľa vlastného výberu, ide v danom prípade o vyslanie,
 - súkromné jazdy autobusom organizované spolkami, ak autobus riadia členovia spolku bezodplatne,
 - služba na vyzdvihnutie a prepravu hotelových zákazníkov, ktorú prevádzkuje hotel,
 - prevádzkové presuny, ktoré zabezpečuje predajca auta.
- **Výnimky v lodnej doprave:**
O vyslanie do Rakúska nejde v prípade, že loď v rakúskom prístave iba prezimuje a neposkytne pri tom žiadne služby prepravy.
O vyslanie nejde ani v prípade, že posádka v Rakúsku nastúpi alebo vystúpi z lode, ale samotná poskytnutá služba prepravy sa nerealizuje v Rakúsku, ale v zahraničí.

Aké povinnosti má zamestnávateľ?

- dodržanie rakúskej **minimálnej mzdy** podľa kolektívnej zmluvy,
- **ohlásenie** vyslania (tlačivo sa nachádza na stránke www.bmf.gv.at),

- uchovanie, prípadne zaslanie **podkladov**:
 - ohlásenie,
 - podklady o prihlásení do systému sociálneho zabezpečenia,
 - mzdové podklady,
 - v prípade štátnej príslušnosti zamestnanca v tretej krajine povolenie na zamestnanie.

Dodržanie rakúskej minimálnej mzdy podľa kolektívnej zmluvy:

- V **odvetví nákladnej dopravy** (t. j. pri preprave tovarov pomocou motorových vozidiel) je pre zamestnávateľa rozhodujúca [kolektívna zmluva pre odvetvie nákladnej dopravy](#). Pre zamestnávateľov, ktorí prepravu tovarov zabezpečujú výlučne pomocou motorových vozidiel, ktorých najvyššia povolená celková hmotnosť neprekračuje 3 500 kg, platí [kolektívna zmluva pre drobnú prepravu](#).
- V **odvetví osobnej dopravy** treba dodržiavať [kolektívnu zmluvu pre súkromné autobusové spoločnosti](#). Pokiaľ ide o taxislužby, vzťahovala by sa na pracovníkov [kolektívna zmluva pre prepravu osôb pomocou osobných automobilov](#).
- V **odvetví lodnej dopravy** je pre zamestnancov rozhodujúca nasledujúca kolektívna zmluva: <http://www.kollektivvertrag.at/kv/oesterreichische-schiffahrtsunternehmen-arb-ang>.

Pre spoločnosť, ktorá nepatrí k odvetviu osobnej alebo nákladnej dopravy, ale **vykonáva aj dopravu ako časť jej podnikateľskej činnosti v inom odvetví**, je spravidla vždy rozhodujúca kolektívna zmluva platná pre dané odvetvie.

Zohľadniť však treba, že určité dopravy v rámci podnikateľskej činnosti spoločnosti **nie sú vyslaniami** (pozri odsek „**Pojem vysielanie**“).

Všetky kolektívne zmluvy možno nájsť na www.kollektivvertrag.at.

Minimálna mzda podľa kolektívnej zmluvy sa vzťahuje na celkový pracovný čas odpracovaný v Rakúsku. Pracovný čas v nákladnej a osobnej preprave pre vodičov zahŕňa doby jazdy, časy pre ostatné pracovné výkony (napr. činnosti nakládky/vykládky) a časy pracovnej pohotovosti bez prestávok (doba čakania pri nakládke/vykládke inými osobami).

Aj **cesty bez nákladu v rámci Rakúska** sú spravidla **pracovným časom s ohlasovacou povinnosťou** v rámci vysielania (pri cieľovej preprave po vyložení naspäť na hranicu alebo pri zdrojovej preprave príjazd na miesto nakládky, alebo príjazd pri kabotáži), za ktorý treba zaplatiť **rakúsku mzdu podľa kolektívnej zmluvy**.

Cesty bez nákladu cez Rakúsko v rámci **tranzitu nie sú** podľa rakúskej kolektívnej zmluvy pracovné časy s ohlasovacou povinnosťou, ktoré by boli platené. Ak sa tranzit **preuší alebo ukončí** kvôli kabotáži alebo doprave z Rakúska do zahraničia, je tento prepravný výkon tiež **pracovným časom s ohlasovacou povinnosťou** v rámci vysielania, za ktorý treba zaplatiť rakúsku mzdu podľa kolektívnej zmluvy. Pokračovanie tranzitu po úspešnej kabotáži na opustenie rakúskej oblasti nie je vysielaním s ohlasovacou povinnosťou.

Ohlasovacie povinnosti:

Všeobecné poznámky k novým ohláseniam:

Podľa novej úpravy možno vykonať ohlásenie cezhraničného vyslania do Rakúska v odvetví dopravy

- iba paušálne na šesť mesiacov, a teda nezávisle od konkrétneho vyslania.
- V oblasti prepravy možno použiť už **iba „paušálne ohlásenie“**, ale nie samostatné ohlásenie ZKO-3 (rámcové ohlásenie alebo súhrnné ohlásenie).
- V rámci tohto ohlášenia je potrebné okrem iného uviesť zamestnancov, ktorí v danom čase pravdepodobne budú v Rakúsku pracovať, a štátne poznávacie značky pri ich činnosti využívaných vozidiel.
- Ak budú v rámci šesťmesačnej lehoty vyslaní iní zamestnanci alebo vozidlá, ako bolo ohlásené, treba túto zmenu ohlásiť.
- Už nie je potrebné zadávať údaje o zadávateľovi zahraničného poskytovateľa služieb alebo o mieste výkonu práce zamestnanca.

Ohlásenie je potrebné vykonať **pred začiatkom práce**.

Za začiatok práce pri **cieľovej preprave** a pri **zdrojovej preprave** sa považuje príchod na územie Rakúska. Pri **kabotáži** stačí ohlásenie pred konkrétnym začiatkom práce (pred príchodom na miesto nahládky).

Za začiatok práce pri osobnej preprave sa považuje príchod na územie Rakúska.

Uložené údaje z už vykonaných ohlášení je možné importovať do nových hlásení. Môže to výrazne znížiť prácnosť pri vyplňaní formuláru nahlásenia.

Ohlášenia v oblasti prepravy, ktoré boli vykonané pred 1. júnom 2017 a vzťahujú sa na časové obdobia po tomto dátume, ostávajú naďalej platné. Po uvedenom dátume treba namiesto nového rámcového ohlášenia vykonať ohlásenie podľa novej úpravy.

Obsah a forma ohlášenia prepravy:

Ohlásenie o vyslaní mobilných zamestnancov v oblasti dopravy musí byť vykonané **na obdobie šiestich mesiacov výlučne** na základe nasledujúceho odseku a musí obsahovať **nasledujúce údaje**:

- **meno, adresa** a živnostenské oprávnenie alebo predmet činnosti zamestnávateľa, **daňové identifikačné číslo** (DPH),
- **meno a adresa** zástupcu zamestnávateľa, ktorý je oprávnený ho zastupovať navonok,
- ak vodič vozidla nie je aj **kontaktná osoba**, uveďte meno a adresu kontaktnej osoby z okruhu oprávnených osôb na profesionálne zastúpenie strán v Rakúsku,
- mená, adresy, dátumy narodenia, čísla sociálneho zabezpečenia a príslušné inštitúcie sociálneho poistenia, ako aj štátna príslušnosť pracovníkov, ktorý **pravdepodobne budú pracovať v Rakúsku** v rámci ohlásenej doby,
- **štátne poznávacie značky** vozidiel riadených zamestnancami (myslia sa dopravné prostriedky cestnej, železničnej a vodnej dopravy),
- **výška mzdy daného zamestnanca podľa rakúskych právnych predpisov** a začiatok pracovného pomeru u zamestnávateľa,
- **druh činnosti a využitie zamestnanca** so zreteľom na smerodajnú rakúsku kolektívnu zmluvu,
- pokiaľ sa od pracovníkov vyslaných na účel **zamestnania** v štáte, v ktorom sa nachádza sídlo zamestnávateľa, vyžaduje **úradné povolenie**, vždy vystavujúci úrad, ako aj obchodné číslo, dátum vystavenia a dĺžku platnosti alebo kópiu povolenia,
- pokiaľ vyslaní pracovníci v štáte, v ktorom sa nachádza sídlo zamestnávateľa, potrebujú **povolenie na pobyt**, vždy vystavujúci úrad, ako aj obchodné číslo, dátum vystavenia a dĺžku platnosti alebo kópiu povolenia.

Dodatočné zmeny údajov(napr. zamestnanec, poznávacia značka) je potrebné bezodkladne nahlásiť.

Tlačivo:

Tlačivo ohlásenia ZKO sa nachádza na **stránke** rakúskeho ministerstva financií na adrese www.bmf.gv.at.

Uchovávanie alebo zasielanie podkladov:

Prípravte si nasledujúce podklady alebo ich predložte po kontrole:

1. osvedčenie **A1 o sociálnom zabezpečení** (v jazyku príslušnej krajiny):
Pokiaľ nebolo možné zabezpečiť vystavenie osvedčenia A1 pred vyslaním alebo sprostredkovaním: Žiadosť o vystavenie osvedčenia A1 a ostatné podklady, z ktorých je možné odvodiť, že je zamestnanec v dobe jeho činnosti v Rakúsku prihlásený do systému sociálneho zabezpečenia – v nemeckom jazyku. Spadajú sem aj už vystavené osvedčenia A1 pre zamestnanca, ktoré potvrdzujú jeho sociálne poistenie.
Preklad **nemúsi byť overený**.

2. **Kópia hlásenia vyslania:**

Pokiaľ z časových alebo technických dôvodov – napríklad pri realizácii kabotáže – nie je možné uchovať kópiu hlásenia vo vozidle, treba mať k dispozícii **číslo transakcie/referenčné číslo** získané pri nahlásení.

3. **Mzdové podklady**, z ktorých v každom prípade vyplýva, **aká odmena prináleží a skutočne sa vypláca** zamestnancom **počas ich zamestnania v Rakúsku**.

K mzdovým podkladom patria:

- pracovná zmluva alebo písomný záznam o obsahu pracovnej zmluvy v zmysle smernice o informovaní 91/533/EHS,
- výplatná páska, doklady o vyplatení mzdy od zamestnávateľa alebo doklady o bankovom prevode,
- podklady týkajúce sa zaradenia do mzdových tried (napr. vzdelanie a odpracovaná doba, ak je to podľa kolektívnej zmluvy podstatné), a
- záznamy o pracovných časoch každého vyslaného zamestnanca.

Mzdové podklady musia byť predložené v **nemeckom jazyku/preklade**. Pracovnú zmluvu (ako aj písomný záznam o obsahu pracovnej zmluvy v zmysle smernice o povinnosti informovať 91/533/EHS) je možné mať k dispozícii aj v anglickom jazyku/preklade. Preklad nemusí byť overený.

Doklady o vyplatení mzdy alebo **doklady o bankovom prevode** je povolené uchovávať v príslušnom inom ako nemeckom jazyku, ak je kontrolný orgán schopný z nich zistiť príslušné výplatné obdobie, odmenu a príjemcu.

Záznamy o pracovnom čase je možné realizovať pomocou kontrolných zariadení bežných v odvetví dopravy (analogicky, aj digitálne), pokiaľ sú z nich zrejmé pracovné časy, ktoré sa podľa rakúskej kolektívnej zmluvy majú odmeňovať. Pritom treba dbať na to, že odmena sa môže vzťahovať aj na iné doby okrem doby jazdy.

4. V prípade, že zamestnanec má byť vyslaný z členského štátu EÚ, ale sám **nemá štátnu príslušnosť** členského štátu EÚ, je povinný v prípade kabotáže mať k dispozícii **pracovné povolenie** vysielajúceho štátu, pokiaľ sa vo vysielajúcom štáte požaduje. V prípade, že zamestnanec má byť vyslaný z členského štátu EÚ a má chorvátsku štátnu príslušnosť, je povinný v prípade kabotáže mať k dispozícii **pracovné povolenie** vysielajúceho štátu, pokiaľ sa vo vysielajúcom štáte požaduje.

Pre ktorých pracovníkov, kde a v akej forme treba uchovať, prípadne sprostredkovať podklady?

- **Všeobecné:**

Podľa novej úpravy sú niektoré podklady **povinné** a treba ich držať **výlučne vo vozidle**, ale na druhej strane možno iné podklady úradom predložiť až v priebehu kontroly. Je potrebné, aby podklady mali k dispozícii vždy tí pracovníci, ktorí aktuálne vykonávajú prepravné práce v Rakúsku.

Podklady pre daného pracovníka nachádzajúceho sa vo vozidle treba uchovávať v príslušnom vozidle a sprístupniť ich kontrolným úradom.

Uchovávanie sa môže realizovať buď v **papierovej**, alebo **čitateľnej elektronickej forme** (na displeji), pričom technické zariadenia sa už od príchodu na územie Rakúska musia nachádzať vo vozidle.

Ak sa údaje nenachádzajú v samotnom technickom zariadení (ale napríklad na serveri v zahraničí), je potrebné, aby bol v priebehu kontroly umožnený prístup k týmto údajom. Ak prístup nebude umožnený, nemožno podklady vnímať ako uchované vo vozidle. Rovnako nestačia ani nečitateľné elektronické údaje (napr. na USB kľúči).

- **Aké podklady sa musia v prípade vyslania povinne nachádzať vo vozidle:**

- kópia hlásenia o vyslaní
- osvedčenie A1 o sociálnom zabezpečení (alebo prípustné náhradné dokumenty),
- pracovná zmluva alebo zamestnanecký list
- Záznamy o pracovnom čase:
Počas kontroly treba predložiť záznamy o pracovnom čase. Počas kontroly na mieste treba finančnému úradu umožniť nahliadnúť do záznamov o pracovnom čase za posledných 28 dní pred dňom kontroly.

- **Aké podklady treba pri kontrole úradom poskytnúť?**

- výplatná páska, doklady o vyplatení mzdy od zamestnávateľa alebo doklady o bankovom prevode,
- podklady týkajúce sa zaradenia do mzdových tried (napr. vzdelanie a odpracovaná doba, ak je to podľa kolektívnej zmluvy podstatné),
- záznamy o **pracovných časoch** každého vyslaného zamestnanca.
Ak finančný úrad do záznamov o pracovnom čase nahliadol už počas kontroly, treba mu ich v prípade vyžiadania aj tak predložiť.

- **Akým spôsobom a na akú dobu treba podklady predložiť?**

- Vyššie uvedené podklady treba predložiť **iba ak si ich finančný úrad vyžiada**, ale netreba ich mať k dispozícii. Podklady možno dať **preložiť** až po ich vyžiadaní úradom, ale **musia** byť predložené včas a v nemeckom jazyku.
- Podklady treba doručiť **v priebehu 14 kalendárnych dní** od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bola vykonaná kontrola. Ak mzdové podklady nebudú finančnému úradu doručené v rámci tejto lehoty alebo nebudú doručené kompletne, pôjde o neuschovanie mzdových podkladov, na ktoré sa vzťahujú príslušné pokuty.

- **Obdobie**, za ktoré treba doručiť podklady, musí zahŕňať kalendárny mesiac, v ktorom bola vykonaná kontrola zamestnanca, a predchádzajúci mesiac, ak bol zamestnanec činný v Rakúsku. Podmienka dvoch kalendárnych mesiacov vyplýva z faktu, že doba ohlasovania v sektore prepravy sa predĺžila na šesť mesiacov a pri ohlášení už nemusí byť uvedené každé jedno vyslanie.